

Opis modułu kształcenia

Nazwa modułu (przedmiotu)		Medycyna rodzinna			Kod podmiotu	ZMR	
Kierunek studiów		lekarski					
Profil kształcenia		ogólnoakademicki					
Poziom studiów		jednolite studia magisterskie					
Specjalność		-					
Forma studiów		stacjonarne/niestacjonarne					
Semestr studiów		III, IV, IX, X, XI, XII					
Zajęcia z zakresu nauki kliniczne niezabiegowe						tak	
Tryb zaliczenia przedmiotu		Egzamin po XII semestrze			Liczba punktów ETCS 7	Sposób ustalania oceny z przedmiotu	
Formy zajęć i inne		Liczba godzin zajęć			Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w ramach form zajęć	waga w %	
		całkowita	praca studenta	zajęcia kontaktowe			
wykłady		25	10	15	egzamin testowy / zaliczenie pisemne	50%	
seminaria		60	30	30			
ćwiczenia		90	30	60	obserwacja ciągła, zaliczenie praktyczne	50%	
samokształcenie		35	35	-	Przygotowanie materiałów i prezentacji		
Razem		210	105	105	Razem	100%	
Kategoria efektów	Lp.	Efekty kształcenia dla modułu (przedmiotu)				Sposoby weryfikacji efektu kształcenia	Efekty kierunkowe
Wiedza	1.	Zna zasady prowadzenia badań naukowych, obserwacyjnych i doświadczalnych oraz badań in vitro służących rozwojowi medycyny.				egzamin testowy / zaliczenie pisemne	B.W34.
	2.	Zna formy przemocy, modele wyjaśniające przemoc w rodzinie i w instytucjach, społeczne uwarunkowania różnych form przemocy oraz rolę lekarza w jej rozpoznawaniu				egzamin testowy / zaliczenie pisemne	D.W2.
	3.	Rozumie znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem;				egzamin testowy / zaliczenie pisemne	D.W4.
	4.	Zna podstawowe psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie;				egzamin testowy / zaliczenie pisemne	D.W7
	5.	Rozumie rolę rodziny w procesie leczenia				egzamin testowy / zaliczenie pisemne	DW.8.
	6.	Zna i rozumie główne pojęcia, teorie, zasady i reguły etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno-medycznych				egzamin testowy / zaliczenie pisemne	D.W13.
	7.	Zna podstawy medycyny opartej na dowodach.				egzamin testowy / zaliczenie pisemne	D.W20.
	8.	Zna zasady żywienia dzieci zdrowych i chorych, w tym karmienie naturalnego, szczepień ochronnych i prowadzenia bilansu zdrowia dziecka;				egzamin testowy / zaliczenie pisemne	E.W2.
	9.	Zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych				egzamin testowy /	E.W3.

		chorób dzieci: - ostrych i przewlekłych chorób górnych i dolnych dróg oddechowych, gruźlicy, mukowiscydozy, alergicznego nieżyty nosa, pokrzywki - ostrych i przewlekłych bólów brzucha, wymiotów, biegunek, zaparc, choroby wrzodowej, - zakażeń układu moczowego, kamicy nerkowej - otyłości - najczęstszych chorób zakaźnych wieku dziecięcego	zaliczenie pisemne	
	10.	Zna zagadnienia: dziecka maltretowanego i wykorzystywania seksualnego, upośledzenia umysłowego, zaburzeń zachowania: psychoz, uzależnień, zaburzeń odżywiania u dzieci	egzamin testowy / zaliczenie pisemne	E.W4.
	11.	Zna najczęściej występujące stany zagrożenia życia u dzieci oraz zasady postępowania w tych stanach	egzamin testowy / zaliczenie pisemne	E.W6.
	12.	Zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do naj- częstszych chorób wewnętrznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań: - chorób układu krążenia, w tym: choroby niedokrwiennej serca, niewydolności serca (ostrej i przewlekłej), nadciśnienia tętniczego: pierwotnego i wtórnego - chorób układu oddechowego, w tym: chorób dróg oddechowych, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmy oskrzelowej, , zakażeń układu oddechowego, niewydolności oddechowej (ostrej i przewlekłej) - chorób układu pokarmowego, w tym chorób: jamy ustnej , przełyku, żołądka i dwunastnicy, jelit, trzustki, wątroby, dróg żółciowych i pęcherzyka żółciowego, - chorób układu wydzielania wewnętrznego, w tym chorób: tarczycy, cukrzycy i zespołu metabolicznego: hipoglikemii, otyłości, dyslipidemii - zakażeń układu moczowego - chorób reumatycznych, w tym: chorób metabolicznych kości, w szczególności osteoporozy i choroby zwyrodnieniowej stawów, dny moczanowej	egzamin testowy / zaliczenie pisemne	E.W7.
	13.	Zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach i specyficznych problemach w praktyce lekarza rodzinnego;	egzamin testowy / zaliczenie pisemne	E.W36.
Umiejętności	1.	Korzysta z baz danych, w tym internetowych, i wyszukuje potrzebną informację za pomocą dostępnych narzędzi;	egzamin testowy / zaliczenie pisemne	B.U11.
	2.	Wyjaśnia różnice między badaniami prospektywnymi i retrospektywnymi, randomizowanymi i kliniczno-kontrolnymi, opisami przypadków i badaniami eksperymentalnymi oraz szereguje je według wiarygodności i jakości dowodów naukowych;	egzamin testowy / zaliczenie pisemne	B.U13.
	3.	Planuje i wykonuje proste badanie naukowe oraz interpretuje jego wyniki i wyciąga wnioski.	egzamin testowy / zaliczenie pisemne	B.U14.
	4.	Zaświadczeń lekarskich na potrzeby pacjentów, ich rodzin oraz instytucji zewnętrznych;	egzamin testowy / zaliczenie pisemne	
	5.	Przeprowadza rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii, a także rozmawia z pacjentem o jego sytuacji życiowej;	egzamin testowy / zaliczenie pisemne	D.U5.

	6.	Informuje pacjenta o celu, przebiegu i ewentualnym ryzyku proponowanych działań diagnostycznych lub terapeutycznych i uzyskuje jego świadomą zgodę;	egzamin testowy / zaliczenie pisemne	D.U6.
		Przekazuje pacjentowi i jego rodzinie informacje o niekorzystnym rokowaniu;	egzamin testowy / zaliczenie pisemne	D.U7.
	7.	Udziela porady w kwestii przestrzegania zaleceń terapeutycznych i prozdrowotnego trybu życia;	egzamin testowy / zaliczenie pisemne	D.U8.
	8.	Przestrzega wzorców etycznych w działaniach zawodowych;	egzamin testowy / zaliczenie pisemne	D.U12.
	9.	Posiada zdolność rozpoznawania etycznych wymiarów decyzji medycznych i odróżniania aspektów faktycznych od normatywnych;	egzamin testowy / zaliczenie pisemne	D.U13.
	10.	Przestrzega praw pacjenta, w tym: prawa do ochrony danych osobowych, prawa do intymności, prawa do informacji o stanie zdrowia, prawa do wyrażenia świadomej zgody na leczenie lub odstąpienie od niego oraz prawa do godnej śmierci;	egzamin testowy / zaliczenie pisemne	D.U14.
	11.	Krytycznie analizuje piśmiennictwo medyczne, w tym w języku angielskim, oraz wyciąga wnioski w oparciu o dostępną literaturę;	egzamin testowy / zaliczenie pisemne	D.U17.
	12.	Przeprowadza wywiad lekarski z pacjentem dorosłym;	zaliczenie praktyczne	E.U1.
	13.	Przeprowadza wywiad lekarski z dzieckiem i jego rodziną;	zaliczenie praktyczne	E.U2.
	14.	Przeprowadza pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego;	zaliczenie praktyczne	E.U3.
	15.	Przeprowadza badanie fizykalne dziecka w każdym wieku;	zaliczenie praktyczne	E.U4.
	16.	Przeprowadza orientacyjne badanie słuchu i pola widzenia oraz badanie otoskopowe;	zaliczenie praktyczne	E.U6.
	17.	Zestawia pomiary antropometryczne i ciśnienia krwi z danymi na siatkach	zaliczenie praktyczne	E.U9.
	18.	Przeprowadza badania bilansowe;	zaliczenie praktyczne	E.U11.
	19.	Przeprowadza diagnostykę różnicową najczęstszych chorób osób dorosłych i dzieci;	zaliczenie praktyczne	E.U12.
	20.	Rozpoznaje stany bezpośredniego zagrożenia życia;	zaliczenie praktyczne	E.U14.
	21.	Planuje postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne;	zaliczenie praktyczne	E.U16.
	22.	Kwalifikuje pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego;	zaliczenie praktyczne	E.U20.
	23.	Interpretuje badania laboratoryjne i identyfikuje przyczyny odchyleń;	zaliczenie praktyczne	E.U24.
	24.	Kwalifikuje pacjenta do szczepień;	zaliczenie praktyczne	E.U27.
	25.	Wykonuje podstawowe procedury i zabiegi lekarskie, w tym: a) pomiar temperatury ciała, pomiar tętna, nieinwazyjny pomiar ciśnienia tętniczego, b) wstrzyknięcia dożylnie, domięśniowe i podskórne, kaniulację żył obwodowych, pobieranie obwodowej krwi żyłnej, pobieranie posiewów krwi, pobieranie krwi tętniczej, pobieranie arterializowanej krwi	zaliczenie praktyczne	E.U29.

		włośniczkowej, c) pobieranie wymazów z nosa, gardła i skóry, nakłucie jamy opłucnowej, d) cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiet i mężczyzn, e) standardowy elektrokardiogram spoczynkowy serca, i) proste testy paskowe i pomiar stężenia glukozy we krwi;		
	26.	Planuje konsultacje specjalistyczne;	zaliczenie praktyczne	E.U32.
	27.	Rozpoznaje agonię pacjenta i stwierdza jego zgon;	zaliczenie praktyczne	E.U37.
	28.	Prowadzi dokumentację medyczną pacjenta.	zaliczenie praktyczne	E.U38
	29.	Stosuje w praktyce regulacje prawne dotyczące wydawania zaświadczeń lekarskich na potrzeby pacjentów, ich rodzin oraz instytucji zewnętrznych;	zaliczenie praktyczne	G.U4.

Prowadzący

Forma zajęć	Prowadzący zajęcia (tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko)
Wykłady	dr n. med. Ewa Bujak-Rosenbeiger, dr n. med. Witold Drzastwa;
Seminaria	Dr n. med. Elzbieta Mizgała-Izworska, dr n. med. Ewa Bujak-Rosenbeiger, dr n. med. Hanna Matuszewska-Zbrońska, dr n. med. Witold Drzastwa, lek. Adam Tomczyk, dr Irena Borek, dr Aleksandra Oleksiak
Ćwiczenia praktyczne	Dr n. med. Elzbieta Mizgała-Izworska, dr n. med. Ewa Bujak-Rosenbeiger, dr n. med. Hanna Matuszewska-Zbrońska, dr n. med. Witold Drzastwa, dr n. med. Ireneusz Szymczyk, lek. Krystian Adamik, lek. Adam Tomczyk, dr Aleksandra Oleksiak, dr Irena Borek

Treści kształcenia

Wykłady	Semestr IV, IX, X	Metody dydaktyczne	wykład z prezentacją multimedialną
L.p.	Tematyka zajęć		Liczba godzin
1.	Koncepcja medycyny rodzinnej w Polsce i na świecie. Rola i kompetencje lekarza rodzinnego.		2
2.	Cele i zadania POZ w nowoczesnym systemie ochrony zdrowia.		2
3.	Podstawowe problemy epidemiologiczne w POZ.		2
4.	Podstawy badań naukowych w Medycynie Rodzinnej		3
5.	Choroby cywilizacyjne w praktyce lekarza rodzinnego		6
Razem liczba godzin:			15

Seminarium	Semestr IV, IX, X, XI	Metody dydaktyczne	prelekcja, prezentacje multimedialne, pokaz, metody aktywizujące (rozwiązywanie konkretnych problemów, dyskusja dydaktyczna)
L.p.	Tematyka zajęć		Liczba godzin
1.	Komunikacja między lekarzem a pacjentem i jego rodziną		2
2.	Przemoc w rodzinie, zespół dziecka maltretowanego.		2
3.	Standardy jakości usług w POZ i sposoby ich wdrażania.		2
4.	Podstawy badań naukowych- krytyczne podejście do wyników publikacji naukowych- zasady EBM		2
5.	Praktyczne aspekty pracy lekarza rodzinnego z szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych		4
6.	Najczęstsze problemy zdrowotne w praktyce lekarza rodzinnego		4
7.	Wykorzystanie badania ekg w diagnostyce pacjentów POZ		3
8.	Problemy laryngologiczne w praktyce lekarza rodzinnego		3
9.	Mała chirurgia w praktyce lekarza rodzinnego		4
10.	Repetitorium- nauka rozwiązywania testów		4
Razem liczba godzin:			30

Ćwiczenia praktyczne	Semestr IX,X,XI	Metody dydaktyczne	bezpośredni dostęp do pacjentów z chorobami ujętymi w programie kształcenia, zarówno ostrymi, jak i przewlekłymi, metody aktywizujące (rozwiązywanie konkretnych problemów, dyskusja dydaktyczna)
L.p.	Tematyka zajęć		Liczba godzin
1.	Mała chirurgia w praktyce lekarza rodzinnego		5
2.	Problemy laryngologiczne w praktyce lekarza rodzinnego		5

3.	Rozwiązywanie trudnych problemów medycznych w oparciu o publikacje naukowe. Planowanie badań naukowych w tym zakresie.	10
4.	Zajęcia praktyczne w praktyce lekarza rodzinnego - semestr XI	40
Razem liczba godzin:		60

Semestr XI	
Ćwiczenia	
Tematyka zajęć zapewnia realizację następujących procedur obowiązkowych z dzienniczka praktyk wg Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2017 r.:	
STANDARDOWE PROCEDURY MEDYCZNE (nr wg Dz.Ustaw)	
Posługiwanie się pulsoksymetrią – A Badanie odruchów noworodkowych - A Wykonanie pomiarów antropometrycznych - A Pobieranie obwodowej krwi żyłnej - A Wykonanie wstrzyknięcia dożylnego, domięśniowego i podskórnego –A Wykonanie prostych testów paskowych, pomiar stężenia glukozy we krwi - A Pobieranie wymazów z nosa, gardła i skóry – A Zbadanie palcem przez odbyt –A Wykonanie i interpretacja standardowego elektrokardiogramu spoczynkowego - A Przeprowadzenie orientacyjnego badania otoskopowego - A Usuwanie woskowiny usznej – A	
ZŁOŻONE CZYNNOŚCI MEDYCZNE (nr wg Dz.Ustaw)	
Przeprowadzenie wywiadu lekarskiego z pacjentem dorosłym, w tym z pacjentem w wieku podeszłym - A Przeprowadzenie pełnego i ukierunkowanego badania fizykalnego - A Ocena stanu ogólnego, stanu przytomności i świadomości pacjenta - A Przeprowadzenie diagnostyki różnicowej najczęstszych chorób osób dorosłych - A Planowanie postępowania diagnostycznego, terapeutycznego i profilaktycznego w najczęstszych chorobach pacjentów dorosłych – A Interpretacja badań laboratoryjnych – A Zapobieganie, rozpoznawanie i leczenie chorób stanowiących najczęstszą przyczynę zgłaszania się pacjentów do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej – A Rozpoznanie stanów nagłego zagrożenia życia i zasady postępowania w tych stanach - A Rozpoznanie agonii i stwierdzenie zgonu pacjenta - A Postępowanie, leczenie i rehabilitacja w warunkach ambulatoryjnych i domowych u pacjentów przewlekle chorych –A Przeprowadzenie wywiadu lekarskiego z pacjentem do ukończenia 18. roku życia i jego rodzicami - A Przeprowadzenie badania fizykalnego pacjenta do ukończenia 18. roku życia - A Zapoznanie się z zasadami pielęgnacji i karmienia noworodka oraz niemowlęcia - A Ocena stanu noworodka - A Ocena dojrzałości noworodka - A Posługiwanie się siatkami centylowymi – A Przeprowadzenie badania bilansowego pacjenta do ukończenia 18. roku życia - A Przeprowadzenie diagnostyki różnicowej najczęstszych chorób pacjentów do ukończenia 18. roku życia - A Planowanie postępowania diagnostycznego, terapeutycznego i profilaktycznego w najczęstszych chorobach pacjentów do ukończenia 18. roku życia – A Kwalifikowanie pacjenta do szczepień oraz stosowanie kalendarza szczepień u pacjentów do ukończenia 18. roku życia – A Zbadanie jamy brzusznej w aspekcie ostrego brzucha – A Asystowanie przy badaniu USG i jego interpretacja – B Planowanie konsultacji specjalistycznych – A Stosowanie leczenia dietetycznego – A Podstawy prawne zawierania umów na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej - A Umiejętność wypisywania recept na leki gotowe, recepturowe (w tym środki odurzające lub substancje psychotropowe) ze zróżnicowaniem stosowania do przysługujących pacjentom uprawnień - A Umiejętność wypisywania skierowań na badania dodatkowe, transport sanitarny, zwolnień od pracy - A Prowadzenie dokumentacji medycznej pacjenta - A	
umiejętność A – czynności z nią związane student wykonuje prawidłowo i w pełni samodzielnie, umiejętność B – student zna zasady wykonywania czynności z nią związanych, potrafi przy nich asystować.	

Samokształcenie	Metody dydaktyczne	Korzystanie z zasobów biblioteki, korzystanie z baz danych, w tym internetowych, Przygotowanie prezentacji
------------------------	---------------------------	---

Zgodnie z Regulaminem Studiów SUM w Katowicach przy zaliczeniu na ocenę i egzaminach stosuje się następującą skalę ocen:

OCENA	SŁOWNIE
5	bardzo dobry
4,5	ponad dobry
4	dobry
3,5	dość dobry
3	dostateczny
2	niedostateczny

KRYTERIA OCENIANIA:

1. Ocena **bardzo dobra (5)**: student zna, rozumie i wyjaśnia zakładane efekty kształcenia i potrafi je zastosować w praktyce w stopniu bardzo dobrym
2. Ocena **ponad dobra (4,5)**: student zna, rozumie i wyjaśnia zakładane efekty kształcenia i potrafi je zastosować w praktyce w stopniu ponad dobrym
3. Ocena **dobra (4)**: student zna, rozumie i wyjaśnia zakładane efekty kształcenia
4. i potrafi je zastosować w praktyce w stopniu dobrym
5. Ocena **dość dobra (3,5)**: student zna, rozumie i wyjaśnia zakładane efekty kształcenia i potrafi je zastosować w praktyce w stopniu dość dobrym
6. Ocena **dostateczna (3)**: student zna, rozumie i wyjaśnia zakładane efekty kształcenia i potrafi je zastosować w praktyce w stopniu dostatecznym

ZALICZENIE - student zna, rozumie i wyjaśnia zakładane efekty kształcenia i potrafi je zastosować w praktyce.

Literatura podstawowa:

Latkowski B. Lukas W. Godycki-Ćwirko M., „Medycyna rodzinna” Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Wydanie III Warszawa 2017.

Windak A., Chłabicz S., Mastalerz-Migas A. i inni "Medycyna rodzinna". Podręcznik dla lekarzy i studentów, Wydawnictwo Termedia, Poznań, 2015

Literatura uzupełniająca:

Jak skutecznie rozmawiać z pacjentem i jego rodziną? Macinowicz L. Chłabicz S. PZWL Warszawa 2014, Wyd.I

Postępowanie w stanach nagłych w praktyce lekarza rodzinnego - Philip Buttaravoli, M. Leffler, red. wyd. pol. Witold Lukas, Elsevier Urban & Partner. 2013

Opieka paliatywna. Poradnik dla lekarzy rodzinnych. Buczkowski K, Krajnik M., Adamczyk Anna Maria, Jagielski Damian, Rogiewicz Maria

Wytyczne/zalecenia:

- Profilaktyka i leczenie grypy 2016
- Zasady postępowania w nadwadze i otyłości w praktyce lekarza rodzinnego -2018
- Zasady postępowania w cukrzycy
- Leczenie dyspepsji, choroby wrzodowej i infekcji H.Pylori
- Wytyczne postępowania w zaburzeniach lipidowych 2016
- Zasady postępowania w nadciśnieniu tętniczym – 2017
- Wytyczne postępowania w bólu przewlekłym
- Zalecenia Polskiego Towarzystwa Chorób Płuc dotyczące rozpoznawania i leczenia przewlekłej obturacyjnej choroby płuc (POChP)
- Zasady postępowania w astmie u dzieci
- Zasady postępowania w astmie oskrzelowej u dorosłych